

вищої освіти до застосування фітнес-технологій у процесі фізичного виховання є активізація їх соціальної активності до здорового способу життя і забезпечення психологічної і соціальної підготовки до подолання труднощів як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру, що в кінцевому підсумку зводиться до самореалізації особистості у фізкультурно-оздоровчій діяльності. Організація застосування фітнес-технологій в освітньому процесі з фізичного виховання має передбачати спільне управління викладачами та здобувачами вищої освіти процесом навчання та тренування, що сприятиме підвищенню їх соціальної активності. Надання ініціатив накладає на здобувача вищої освіти індивідуальну та колективну відповідальність за результати навчальних занять, спортивно-оздоровчих заходів, якість професійної підготовки й індивідуального розвитку. Така організація застосування фітнес-технологій забезпечує здобувачам вищої освіти необхідні умови для вільного розвитку власних фізичних можливостей.

Список використаних джерел:

1. Грибан Г. П. Фізичне виховання студентів аграрних вищих навчальних закладів : монографія. Житомир, 2012. 514 с.
2. Zhamardiy V., Shkola O., Tolchieva H., Saienko V. Fitness Technologies in the System of Physical Qualities Development by Young Students. *Journal of Physical Education and Sport*. 2020. Vol 20 (1). Art 19. Pp. 142–149.

РЕЙТИНГ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЯК ЧИННИК ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Житомирський Л. О.

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Стан здоров'я студентської молоді є одним із важливих узагальнюючих параметрів здоров'я нації. Студентство являє собою потенціал кваліфікованих трудових ресурсів країни, основний інтелектуальний потенціал суспільства, є активним суб'єктом соціального відтворення та рушійною силою подальших соціально-економічних змін та суспільного розвитку держави. Останніми роками активізується увага до здорового способу життя студентів. Це пов'язано зі стурбованістю суспільства з приводу стану здоров'я фахівців, що випускаються вищою школою, зростанням захворюваності в процесі професійної підготовки, подальшим зниженням працездатності [2].

Введення рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників стало складовою системи

внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Україні. Питанням моделювання рейтингової оцінки суб'єктів науково-педагогічної діяльності присвячені дослідження провідних учених: Т. Василевої, О. Головка, М. Загірняка, М. Кучера, Я. Кіницького, Е. Роздобудько, С. Сергієнка, С. Серьогіна, Ю. Шарова, А. Шостака.

Проблема оцінювання якості діяльності професорсько-викладацького складу набуває особливої актуальності, оскільки внутрішній моніторинг дає змогу визначити слабкі місця в організації освітнього процесу, стимулювати результативну роботу викладачів вищої школи, формувати їхній власний імідж, сприяти підвищенню якості викладацьких послуг і поліпшенню роботи закладу вищої освіти, забезпечувати належний рівень професійної компетентності науково-педагогічних працівників, умотивувати доцільність їх залучення до реалізації стратегічного плану закладу вищої освіти [1].

Мета дослідження полягає в розкритті взаємозв'язку формування здорового способу життя студентів з рейтинговим оцінюванням професійної діяльності викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти (ЗВО).

Робота викладачів фізичного виховання ЗВО базується на «Положенні про планування й облік навантаження науково-педагогічних працівників». Норми Положення розроблено з урахуванням пріоритетних завдань діяльності Університету, спрямованих на формування внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Згідно з «Положенням про систему рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників», рейтинг викладачів визначається за результатами навчального року відповідно до основних напрямів діяльності: *навчально-методичної, науково-дослідної та організаційно-виховної*.

Аналізуючи основні показники та норми бального оцінювання для підрахунку рейтингових балів науково-педагогічного працівника, було встановлено, що *навчально-методична* робота у Ізмаїльському державному гуманітарному університеті складається з 27 показників. Безпосередньо з формуванням здорового способу життя студентів пов'язані чотири показники.

При аналізі основних показників та норм бального оцінювання з *науково-дослідної* роботи, було встановлено, що вона складається з 26 показників. З них безпосередньо з формуванням здорового способу життя студентів пов'язані п'ять показників.

Досліджуючи основні показники та норми бального оцінювання з *організаційно-вихованої* роботи, було встановлено, що до її складу входить 18 показників. З них безпосередньо з формуванням здорового

способу життя студентів пов'язані п'ять показників. Таким чином, з'ясувалося, що в основні показники та норми бального оцінювання для підрахунку рейтингових балів включено 71 показник. З них тільки 14 пов'язані з формуванням ЗСЖ студентів і дають можливість викладачам фізичного виховання отримати рейтингові бали.

Нами також було досліджено кількість показників, що впливають на рейтинг викладачів інших кафедр Університету, та всі показники для викладачів фізичного виховання з урахуванням тих 14, які пов'язані з формуванням ЗСЖ студентів.

Результати дослідження представлені в *табл. 1*.

Таблиця 1 – Основні показники діяльності науково-педагогічних працівників по кафедрах університету

№ з/п	Назва кафедри	Кількість основних показників			
		навчально-методична робота	науково-дослідна робота	організаційно-виховна робота	Усього
1	Іноземних мов	27	26	16	69
2	Психолого-педагогічні	22	25	13	60
3	Математики, інформатики та інформаційної діяльності	23	21	15	59
4	Технологічної, професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін	22	22	12	56
5	Музичного та образотворчого мистецтв	18	18	10	46
6	Фізичної культури	7	7	9	23

Згідно з «Положенням про систему рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників», рівень компетентності та ефективності їх роботи на обійманій посаді може бути визнаним як високий, достатній, низький або недопустимий.

Розглянувши показники, за якими викладачам фізичного виховання можуть нараховуватися рейтингові бали, можна зробити висновок, що їм набагато складніше набрати бали на високий та достатній рівні, ніж науково-педагогічним працівникам, які викладають інші дисципліни. Це свідчить про те, що фахівці фізичного

виховання закладів вищої освіти України, яких у нашій країні налічується більше трьох тисяч осіб, вже спочатку знаходяться в нерівних умовах зі своїми колегами, які працюють на інших кафедрах.

Ураховуючи, що діяльність викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти також пов'язана зі збереженням та зміцненням здоров'я студентів, для цієї категорії працівників необхідно розробити такі показники, які б стимулювали їх роботу з формування здорового способу життя здобувачів вищої освіти, акцентувавши увагу на дотримання ними усіх чинників ЗСЖ й особливо на поліпшення їх рухової активності. Цей фактор має настільки важливе значення, що Указом Президента України від 9 лютого 2016 року №42-2016 була схвалена Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». Ця Національна стратегія направлена на формування в суспільстві умов до оздоровчої рухової активності та здорового способу життя, формування здоров'я громадян як найвищої соціальної цінності в державі [3]. Тому ми пропонуємо у «Положення про систему рейтингового оцінювання професійної діяльності наукова педагогічних працівників», окрім зазначених напрямів діяльності: навчально-методичної, науково-дослідної та організаційно-виховної, внести четвертий напрям – оздоровча робота та формування здорового способу життя студентів. До цього напрямку роботи можна включити такі показники:

1. Проведення моніторингу стану здоров'я студентів.
2. Проведення обліку захворюваності студентів.
3. Проведення аналізу причин захворюваності студентів.
4. Профілактична роботи з метою зниження захворюваності серед здобувачів вищої освіти.
5. Проведення тестування фізичної підготовленості студентів.
6. Аналіз результатів тестування та розробка практичних заходів для їх поліпшення.
7. Проведення моніторингу рухової активності студентів.
8. Проведення ефективних заходів для поліпшення рухової активності студентів.
9. Публікація наукових статей, тематика яких пов'язана з формуванням здорового способу життя студентів.
10. Видання одноосібної або колективної монографії, тематика якої пов'язана з формуванням ЗСЖ студентів.
11. Участь у наукових, науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах; проходження тренінгів та вебінарів з отриманням сертифікату.
12. Підготовка і проведення наукових, науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів університетського рівня, регіонального та всеукраїнського рівня.

13. Підготовка і проведення круглих столів і семінарів для студентів, тематика яких пов'язана з формуванням здорового способу життя.

14. Керівництво науково-дослідною роботою здобувачів вищої освіти, тематика якої спрямована на формування здорового способу життя:

- науковим гуртком (проблемною групою);
- підготовка студентів до виступу на конференції.

15. Керівництво спортивними секціями, групами загальної фізичної підготовки, групами «Здоров'я» для студентів СМГ тощо, з метою поліпшення рухової активності студентів.

Висновки:

1. Дослідження показало, що «Положення про систему рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» не враховує специфіку роботи викладачів фізичного виховання ЗВО.

2. Для надання можливості цій категорії науково-педагогічних працівників демонструвати високий та достатній рівні компетентності та ефективності роботи на обійманій посаді доцільно в «Положення про систему рейтингового оцінювання професійної діяльності НПП» включити четвертий розділ: оздоровча робота та формування здорового способу життя студентів.

Перспективи подальших наукових пошуків взаємозв'язку формування здорового способу життя студентської молоді з рейтинговим оцінюванням професійної діяльності викладачів фізичного виховання закладів вищої освіти лежать у площині поглиблення наукового дослідження. Тому на наступному етапі науково-дослідної роботи необхідно розробити норми бального оцінювання основних показників четвертого розділу напряму діяльності викладачів фізичного виховання: оздоровча робота та формування здорового способу життя студентів.

Список використаних джерел:

1. Гнезділова О. А. Рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників. *Імідж сучасного педагога*. 2014. № 7. URL: https://www.inbu.gov.ua/URN/isp_2014_7_7.
2. Кошманюк М. В. Особливості формування здорового способу життя студентів в умовах вищого навчального закладу. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2014. Вип 30. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/258>
3. Національна Стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація». URL: <https://ips.ligazakony.net/document/view/>

4. Рекомендації Національної академії педагогічних наук України «Здоров'яформувальна система фізичного виховання учнів та студентів: від консерватизму до інновацій». URL: <http://uni-sport.edu.ua/content/informatiya-pro>

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ПОРУШЕНЬ ПОСТАВИ У СТАРШОКЛАСНИКІВ

Журавльова С. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: д.п.н., проф. Корносенко О. К.

Порушенням постави й сколіоз є одними з найпоширеніших і актуальних проблем сучасної ортопедії. До цього захворювання схильні люди всіх вікових груп. З кожним роком з'являється все більше дітей, яким ставиться діагноз «сколіоз», особливо підліткового і юнацького віку. Сучасні медико-біологічні методики дозволяють виявити ці відхилення на ранніх етапах вікового розвитку. Порушення постави при вчасно розпочатих оздоровчих заходах можна зупинити. Якщо цього не зробити, то сколіотична хвороба поступово може призвести до зниження рухливості грудної клітки, діафрагми, погіршення ресорної функції хребта, що у свою чергу негативно вплине на діяльність центральної нервової, серцево-судинної та дихальної систем, стає супутником багатьох хронічних захворювань унаслідок прояву загальної функціональної слабкості дисбалансу в стані м'язів та зв'язкового апарату дитини [2].

Мета дослідження – здійснити аналіз літературних джерел й виявити значення постави для фізичного здоров'я людини.

Правильною поставою прийнято називати звичну позу людини, що невимушено сидить або стоїть, з невеликими природними вигинами хребта: в шийному та поперековому відділах – вперед, у грудному та крижовому – назад [5]. Постава формується з раннього дитинства і залежить від гармонійної роботи м'язів, стану кісткової системи, зв'язково-суглобового та нервово-м'язових апаратів, рівномірності їх розвитку, фізіологічних вигинів хребта.

За даними Міністерства охорони здоров'я та України, порушення постави реєструються у 35-65% дітей старшого шкільного віку [2]. Незважаючи на заходи, які намагаються вживати вчителі фізичної культури, кількість дітей з порушенням постави продовжує зростати. Традиційні форми та методи фізичного виховання школярів досі не орієнтовані на профілактику відхилень від норми та не сприяють активному запобіганню функціональним порушенням та досягненню